

ชื่อวิทยานิพนธ์	: การศึกษางานนวัตรมและการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยงาน สาธารณูปการของพระครูโสภณบุญเขต (โสม โสภโณ)
ผู้วิจัย	: พระมหาถวิล ปิยธมฺโม (ชนิดพจน์)
ปริญญา	: พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พระพุทธศาสนา)
คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	: พระมหาประมวฒ ฐานตฺโต, ป.ธ. ๖, พธ.บ.(ภาษาไทย), M.A.(Ling), M.A., I.P.R., Ph.D.(Pali&Bud) : ดร.ประยูร แสงใส ป.ธ.๔, พ.ม., พธ.บ., M.A.(Ed), P.G. DIP. in Journalism, Ph.D.(Education) : ผศ.ดร.โสวิทย์ บำรุงศักดิ์ ป.ธ. ๗, พ.ม., พธ.บ.(ปรัชญา), M.A.(Bud.), พธ.ด.(พระพุทธศาสนา)
วันสำเร็จการศึกษา	: ๔ / มีนาคม / ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษางานนวัตรมในพระพุทธศาสนา เพื่อศึกษาการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยงานสาธารณูปการของพระครูโสภณบุญเขต (โสม โสภโณ) และเพื่อศึกษาผลของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยงานสาธารณูปการของพระครูโสภณบุญเขต (โสม โสภโณ) เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีการลงภาคสนาม(Field work) เพื่อสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย แล้วนำบทสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ประกอบด้วย

ผลการวิจัยพบว่า งานนวัตรมในทางพุทธศาสนา เป็นงานที่เกี่ยวกับการก่อสร้างเสนาสนะ ซึ่งมีทั้งทรงอนุญาต เช่น วิหาร เรือนมุงแถบเดียว เรือนชั้น เรือนโถง และถ้ำ เป็นต้น และไม่ทรงอนุญาต เช่น การสร้างเสนาสนะ มีพื้นที่อันสงฆ์มิได้แสดงที่ไว้ก่อน เป็นต้น

การเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยงานสาธารณูปการของพระครูโสภณบุญเขต(โสม โสภโณ) ท่านเป็นผู้ชำนาญในด้านการก่อสร้างศาสนวัตถุและศาสนสถาน ด้านสาธารณประโยชน์ ด้านศิลปหัตถกรรม เช่น ความชำนาญในงานจักสานสำหรับใช้ในครัวเรือน เช่น กระติบข้าว ไชตระกร้า กระบุง เป็นผู้นำจิตวิญญาณ ผู้ถ่ายทอดความรู้ศิลปหัตถกรรมให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นศูนย์รวมด้านศิลปหัตถกรรม วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ ท่านเป็นครูสอนพระภิกษุสามเณร

ชาวบ้านทั่วไป เยาวชน และผู้สูงอายุ เสมอกัน ที่ทำมากกว่าบทบาทที่กล่าวคือท่านให้โอกาสศึกษาวิชาชีพแก่ทุกๆ คนในชุมชนตามที่แต่ละคนต้องการเรียนรู้

ส่วนผลของการเผยแผ่พระพุทธศาสนาด้วยงานสาธารณูปการของพระครูโสภณบุญเขต (โสม โสภโณ) ด้วยการสร้างศาสนวัตถุ เช่น อุโบสถ ศาลาการเปรียญ วิหาร ก่อประโยชน์แก่ชาวพุทธในตำบลป่าสังข์ เช่น ใช้อุโบสถเป็นที่ทำสังฆกรรมและอุปสมบทกุลบุตรในชุมชนพื้นที่นั้น ศาลาการเปรียญใช้ประกอบพิธีทำบุญของชาวพุทธ และประชุมสงฆ์รวมถึงชาวบ้าน วิหารเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูป สิ่งก่อสร้างมีลวดลายงดงาม มีภาพชาดกไว้ศึกษา ท่านสร้างอาคารเรียน โรงเรียนบ้านป่าสังข์ – ป่าม่วงวิทยา เพื่อใช้เป็นสถานที่ศึกษาเล่าเรียนของนักเรียนในชุมชน

Thesis Title : A Study of Constructions and Buddhist Propagation Through Public Works Conducted by Phrakru Sophonboonyakhet (Som Sobhano)

Researcher : Phramaha Thavin Piyadhammo (Chanitpot)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Phramaha Pramuan Thânadatto, Pali VI, B.A. (Thai), P.G.Dip.in I.P.R. (Phi.&Religion), M.A. (Ling.), M.A. (Pali&Bud.), Ph.D. (Pali& Bud.)

: Dr. Prayoon Saengsai Pali.IV, B.A., M.A. (Ed), P.G.DIP.in Journalism, Ph.D.(Ed)

: Assist. Prof. Dr. Sowit Bamrungphak, Pali VII, B.A.(Phil.), M.A.(Bud.), Ph.D. (Buddhist Studies)

Data of Graduation : 4 / March / 2013

ABSTRACT

The objectives of this thesis are: to study the art of construction (*Navakamma*) in Buddhism, to study the role of Buddhist propagation through public service conducted by Venerable Phrakru Sophonboonyakhet (Som Sobhano), and to study the result of Buddhism propagation through public service conducted by Venerable Phrakru Sophonboonyakhet (Som Sobhano). However, this thesis is conducted based on qualitative research methodology.

Based on the research results, it was found that the art of construction in Buddhism involved the constructional of Senasana or living shelters, both permitted by the Buddha, Snch as Vihara or shrine hall, one-layer covered building, many-layers building, building without roof, cave-like building; and not permitted by the Buddha, Snch as living sheters on unspecified sites.

For the role of Buddhist propagation through public service conducted by Venerable Phrakru Sophonboonyakhet, he was professional, good at constructional work especially in constructing religious places and handmade-excellence works. Moreover, he was a Buddhist spiritual leader for lay devotees and monastic members. Therefore, he not only

expounded the noble teachings of the Buddha, but also stood as Thai cultural-ritual protector as he laid down the knowledge and his excellence for the next generation.

Last but not least, for the result of his role in Buddhism propagation through public service, this study found that by constructing several religious places and buildings, it became beneficial to the people in the area. For instance, the shrine hall was used as the place to perform Sangha Kamma or activities of monastic orders; the people used a temple hall as a gathering place for meeting and public activities; many Buddha statues were kept in the well-decorated pagoda. More importantly, he also constructed a school building at Banpasang-pamuangvidaya, which has served as a learning place for the surrounding community.